Coordination(2)

ROYAUME DE BELGIQUE. KONINKRIJK BELGIE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT. ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Finances, le 6 octobre 1959, d'une demande d'avis sur un projet de loi "rendant applicable la législation sur les pensions de retraite et de survie à charge du Trésor public aux intérimaires permanents de l'enseignement de l'Etat", a donné le 4 novembre 1959 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 6e oktober 1959 door de Minister van Financiën verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet "waarbij de wetgeving op de rust- en overlevingspensioenen ten laste van de Openbare Schatkist van toepassing wordt gemaakt op de permanente waarnemende personeelsleden uit het Rijksonderwijs", heeft de 4e november 1959 het volgend advies gegeven :

L'article 32 de la loi du 2 août 1955 assimile les stagiaires des administrations de l'Etat au personnel nommé à titre définitif pour l'application des dispositions légales relatives aux pensions de retraite et de survie à charge du Trésor public et aux pensions servies par la Caisse des ouvriers de l'Etat.

Le projet a pour objet de rendre ce texte applicable aux intérimaires qui exercent leurs fonctions, à titre permanent, dans les établissements d'enseignement de l'Etat. La notion "d'intérimaire permanent", créée par la jurisprudence administrative, que le législateur est invité à consacrer, comporte une contradiction : il est, en effet, de la nature de l'intérim d'être temporaire.

D'après les explications données par le fonctionnaire délégué, "l'intérimaire permanent" serait le professeur qui, tout en gardant la qualité d'intérimaire, occupe une chaire vacante. C'est d'ailleurs l'interprétation que le Conseil d'Etat a donnée de cette notion dans l'arrêt MEES, n° 2373, du 23 avril 1953, selon lequel :

"Il résulte des déclarations de la partie adverse, qui ne sont pas infirmées par des déclarations contraires, que le terme "permanent" complétant celui d'"intérim" a seulement pour but de distinguer la fonction d'un professeur intérimaire occupant une chaire vacante, sans toutefois être désigné définitivement pour celle-ci, de la fonction d'un professeur intérimaire occupant une chaire pourvue de son titulaire, lorsque celui-ci est temporairement empêché; que le terme "permanent" ne modifie pas le caractère essentiel de la désignation à titre d'intérimaire".

.../...

La situation juridique de l'intérimaire reste donc exclusivement précaire. Sa nomination définitive ne dépend pas de la manière dont il accomplit ses fonctions intérimaires. On ne peut donc l'assimiler à un stagiaire.

S'il est exact que - comme l'affirme l'exposé des motifs - "l'intérimaire permanent" est normalement pourvu d'une nomination à titre définitif, ce n'est souvent qu'après être passé par le stade de la nomination à titre provisoire qui constitue le véritable stage.

La pratique administrative est en ce sens et certains textes en disposent ainsi, tel l'article 4 de l'arrêté royal du 6 mars 1954 fixant les conditions de recrutement du personnel des établissements d'enseignement technique, selon lequel : "Nul ne peut être nommé à titre définitif membre du personnel enseignant dans les établissements de l'Etat s'il ne remplit les conditions prévues par les articles 2 et 3 et si, en outre :

1° il n'a exercé une fonction équivalente dans l'enseignement pendant trois ans dont un an au moins après avoir été nommé à titre provisoire à la fonction considérée".

Mais, quelque critiquable que soit l'expression "intérimaires qui exercent leurs fonctions à titre permanent", il faut constater qu'elle fait partie de la terminologie administrative usuelle et qu'elle figure dans les textes réglementaires, notamment aux articles 31 et 32 de l'arrêté royal du 15 avril 1958 portant le statut du personnel enseignant, scientifique et assimilé du Ministère de l'Instruction publique.

.../...

Si le législateur décidait néanmoins d'adopter une autre expression, le Conseil d'Etat proposerait la formule suivante : "intérimaires qui occupent une chaire vacante dans un établissement d'enseignement de l'Etat".

Artikel 32 van de wet van 2 augustus 1955 stelt de stagiaires van de Rijksbesturen met het vastbenoemd personeel gelijk voor de toepassing van de wetsbepalingen betreffende de rust- en overlevingspensioenen ten laste van de Openbare Schatkist en de door de Rijkswerkliedenkas uitgekeerde pensioenen.

Het ontwerp heeft tot doel deze tekst toepassing te doen vinden ten aanzien van "de waarnemende personeelsleden die hun ambt permanent uitoefenen in het Rijksonderwijs". Het door de administratieve rechtspraak ingevoerde begrip "permanent interimair", hetwelk de wetgever wordt verzocht te bekrachtigen, bevat een tegenstrijdigheid : het interim is immers uiteraard tijdelijk.

Naar de gemachtigde ambtenaar heeft verklaard, zou "permanent interimair" zijn, de leraar die weliswaar interimair blijft, maar toch een vacante leraarsbetrekking waarneemt. Die interpretatie heeft de Raad van State trouwens aan dit begrip gegeven in het arrest MEES, nr 2373, van 23 april 1953, volgens hetwelk :

"Uit de verklaringen van de tegenpartij, die niet door strijdige verklaringen worden teniet gedaan, blijkt dat het woord "blijvend" ("permanent") ter aanvulling van "interim" alleen tot doel heeft een onderscheid te maken tussen de functie van een interimair leraar die een vacante leraarsbetrekking waarneemt, zonder er echter definitief te zijn voor aangesteld, en de functie van interimair leraar die een leraarsbetrekking waarneemt welke van een titularis is voorzien, wanneer deze tijdelijk verhinderd is; dat het woord "blijvend" de essentiële aard van de aanstelling als interimair niet wijzigt".

.../...

De rechtstoestand van de interimair blijft dus uitsluitend precair. Zijn benoeming in vast verband is niet afhankelijk van de wijze waarop hij zijn interimair ambt uitoefent. Hij kan dus niet met een stagiair worden gelijkgesteld.

Al is het juist, zoals de memorie van toelichting zegt, dat de permanente interimair normaal een vaste benoeming bekomt, dan is dit vaak eerst het geval nadat hij het stadium van de voorlopige benoeming heeft doorgemaakt, dat de werkelijke stage is.

In de administratieve praktijk is het zo, en in dezelfde zin luiden sommige teksten, zoals artikel 4 van het koninklijk besluit van 6 maart 1954 houdende vaststelling van de aanwervingsvoorwaarden geldend voor het personeel der inrichtingen voor technisch onderwijs, volgens hetwelk : "Niemand vast tot lid van het onderwijzend personeel in een Rijksinrichting kan worden benoemd tenzij hij aan de in artikelen 2 en 3 gestelde voorwaarden voldoet en tenzij hij bovendien :

1° gedurende drie jaar een gelijkwaardig ambt in het onderwijs heeft uitgeoefend, waarvan ten minste één jaar na zijn voorlopige benoeming in dat ambt".

Hoe aanvechtbaar de uitdrukking "waarnemende personeelsleden die hun ambt permanent uitoefenen" ook moge zijn, toch dient te worden opgemerkt dat zij behoort tot de gebruikelijke administratieve terminologie, en dat zij gebruikt is in verordeningsteksten, inzonderheid in de artikelen 31 en 32 van het koninklijk besluit van 15

april 1958 houdende bezoldigingsregeling van het onderwijzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs.

Mocht de wetgever niettemin de voorkeur geven aan een andere uitdrukking, dan stelt de Raad van State de volgende formule voor : "interimairs die een vacante leraarsbetrekking waarnemen in het Rijksonderwijs".

La chambre était composée de — De kamer was samengesteld uit

Messieurs : J.SUETENS, premier président,
de Heren : eerste-voorzitter,

L.MOUREAU, conseillers d'Etat,
G.HOLOYE, raadsheren van State,

L.FREDERICQ, assesseurs de la section de législation,
J.LIMPENS, bijzitters van de afdeling wetgeving,

C.ROUSSEAUX, greffier adjoint, — greffier.
adjunct-griffier, — griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M.J.SUETENS.

Le rapport a été présenté par M.J.SAROT, substitut.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

(s.) C.ROUSSEAUX.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H.J.SUETENS.

Het verslag werd uitgebracht door de H.J.SAROT, substituut.

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

(s.) J.SUETENS.